

Original Article (Quantified)

Modeling the effect of competence development on the formation of global citizens in the higher education

kosar khajedad¹ , kamran Bagherimajd²

1- MA of Educational administration, Department of educational sciences, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran

2- Associate Professor, Department of educational sciences, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran

Receive:

10 March 2024

Revise:

20 July 2024

Accept:

08 August 2024

Abstract

The aim of this research was to model the effect of the competence development on the formation of global citizens in the higher education system. This correlational study was conducted on a sample of 317 postgraduate students at the University of Sistan and Baluchestan, selected through stratified random sampling. The research instruments were the Global Citizen and Global Competence Development questionnaires, both of which were found to have acceptable validity and reliability. The data were analyzed using the structural equation modeling method in LISREL software. The results showed that the global competence development has a direct effect on social responsibility, global competence, and global civic engagement. Additionally, the global competence development had an indirect effect on global civic engagement through global competence and social responsibility. Furthermore, global competence and social responsibility had a direct effect on global civic engagement. It can be said that the key components of global citizenship, such as social responsibility, global competence, and global civic engagement, are influenced by the global competence development in the higher education system. In other words, the knowledge development, skills, and attitudes play a significant role in the formation of global citizens.

Keywords:

Global competence development,
Global citizens,
Students,
Higher education

Please cite this article as (APA): khajedad, K. and Bagherimajd, K. (2025). Modeling the effect of competence development on the formation of global citizens in the higher education. *Management and Educational Perspective*, 7(3), 144-164.

<https://doi.org/10.22034/jmep.2024.447863.1337>

Authors retain the copyright and full publishing rights.

Published by Research Center of Resource Management Studies and Knowledge-Based Business. This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Publisher: Research Center of Resource Management Studies and Knowledge-Based Business

Corresponding Author: kamran Bagherimajd

Email: r_bagherimajd@ped.usb.ac.ir

Extended abstract

Introduction

Due to the diversity of the social system and the difference between Iran and its neighboring countries in terms of ethnicity, race, language, and religious and political aspects, as well as the lack of awareness about the social role of systems and the lack of sufficient information about social life, councils, the geographical characteristics of Iran's neighboring countries, environmental pollution, and the services of Islamic civilization; the formation of global citizens has been faced with challenges. On the other hand, the formation of global citizens can facilitate increasing understanding and peace in the Middle East by focusing on the commonalities of humans rather than exaggerating ethnic, linguistic, racial, cultural, religious, and political differences. Therefore, by considering the concepts of democracy, human rights, citizenship rights, global responsibility, equality, peace and empathy among students, higher education systems can accelerate and facilitate the formation of global citizens and the development of sustainability in society (Rezaee et al., 2022). It can be said that with the spread of social and economic gaps, climate change, terrorism, migration, pandemics, the occurrence of wars and conflicts, the weakening of democratic institutions and processes, and widespread and emerging changes in the economy, technology and culture, globalization; how can the higher education system respond to these changing realities and the complex, chaotic and uncertain future? Now is a very important time for the higher education community to emphasize the goal, vision and scope of developing global competence for the formation of global citizens. The global competence development to develop the knowledge, skills and attitudes in creating social, civic and citizenship competence for flexible adaptation to the changing world of today is a necessity. Limited studies in the field of examining the factors affecting competence development in higher education institutions and the likelihood of not paying attention to the factors affecting the formation of global citizens and their components have led researchers to raise this research question: to what extent is the development of global competence effective on the components of the global citizen?

Theoretical Framework

Global Citizen: A citizen is someone whose behaviors are in accordance with the structure of civil society by internalizing the values of that society. Today, the continuation of the life, progress and development of societies depends on the existence of active, participatory, aware and engaged citizens (Lombardo, 2015). There are two main approaches to global citizenship; one being the overt approach of global competence goals aimed at providing individuals with the necessary skills to compete in the global society, and the other being the global awareness approach which aims to provide individuals with a global orientation, empathy and cultural sensitivity rooted in human assumptions and values (Dill, 2013). Studies perceive the dimensions of global citizenship as a multidimensional structure, and accordingly, the dimensions of global citizenship are considered in three areas of social responsibility, global competence, and civic engagement (Morais et al., 2011).

Global Competence Development: Global competence refers to the capacity and willingness to thrive in this world; and the knowledge, skills, attitudes and values required for advancement in an interconnected world. Global competence has dimensions for examining issues of local, global and cultural significance, understanding and appreciating the perspectives and worldviews of others, the skill of engaging in open, appropriate and effective intercultural interactions, and acting for collective well-being and sustainable development (Jang et al., 2023; Giannina, 2020). Studies have focused on the dimensions of competence development in terms of knowledge and understanding, skills, and attitudes and values (Liu et al., 2020).

Research methodology

The present research method was a descriptive correlational study. The statistical population was approximately 3,000 postgraduate students at the University of Sistan and Baluchestan. Using stratified random sampling (in three groups of humanities, engineering and related sciences, and basic and related sciences), 384 students were selected according to the Morgan table, and 317 questionnaires were returned. The research instruments were two questionnaires: the Global Citizen Formation and Global Competence Development questionnaires. The Global Citizen Formation questionnaire was adapted from the Morais and Ogden (2011) model, which had three sections: social responsibility, global citizenship competence, and global civic engagement. The social responsibility section included 13 items and 3 sub-components: justice and equality, altruism and empathy, and global connectedness and personal responsibility. The global citizenship competence section included 13 items and 3 sub-components: self-awareness, intercultural communication, and global knowledge. The global civic engagement section included 15 items and 3 sub-components: participation in civil organizations, political discourse, and global civic activity. The Global Competence Development questionnaire was adapted from the Liu et al. (2020) model, which included 10 items on knowledge and understanding, 14 items on skills, and 11 items on attitudes and values. The data analysis method was structural equation modeling using the LISREL software.

Research Findings

The results showed that the direct effect of competence development on the fulfillment of global competence (0.61), social responsibility (0.58), and civic engagement (0.32) were significant at the 0.005 level. The effect of the fulfillment of social responsibility on the formation of civic engagement (0.38) and the effect of the fulfillment of global competence on civic engagement (0.34) were also significant at the 0.001 level.

Conclusion

According to the findings, it can be said that universities are the most important place for citizenship education and are also a suitable place for the formation of global citizens. If students study in a university with global competence, they can form appropriate global citizens for a society by acquiring knowledge, skills, and attitudes. By acquiring competence, responsibility, and civic engagement, students and graduates will play a role in shaping a sustainable global society, and in this sustainable society, with increased understanding, mutual understanding and respect, they will contribute to the sharing of international benefits. Universities play a role in increasing global awareness through education and student participation, improving interactions, developing communications, and strengthening adaptability in the community; which will lead to increased self-confidence, understanding, and respect for people from different cultures. Higher education institutions are constructive in the formation of a sustainable global society through the creation of critical thinking skills, motivation for participation, global activities, empathy, attention to justice and gender equality, and strengthening the responsibility of students. On the other hand, the global competence development through the improvement of knowledge and understanding, strengthening skills, and reforming the attitudes of students is one of the most important goals of the higher education system. In other words, competent students can use the acquired knowledge, skills, and attitudes to interact and communicate with others, and be constructive through direct and indirect relationships in universities in improving their own competence. Therefore, equal opportunities and the implementation of justice in education among students at the university are constructive in improving global competence; and by changing old and traditional teaching methods and creating educational innovations, higher education institutions can take a big step towards improving knowledge, skills, and attitudes. From

another perspective, it can be stated that the global competence development of citizens is more influenced by intercultural communications than by local government policies, and the important factors of global competence are often overlooked or minimized in educational systems, which will have consequences for education and the global competence development (Sakamoto, 2022).

علمی پژوهشی (کمی)

مدلسازی تأثیر توسعه شایستگی جهانی بر شکل گیری شهروندان جهانی در آموزش عالی

کوثر خواجه داد^۱ ID، کامران باقری مجد^۲ ID

۱- کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

۲- دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

چکیده

هدف پژوهش، مدلسازی تأثیر توسعه شایستگی بر شکل گیری شهروندان جهانی در سیستم آموزش عالی بوده است. این پژوهش به روش همبستگی در جامعه دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه سیستان و بلوچستان با نمونه ۳۱۷ نفری براساس تصادفی طبقه‌ای اجرا شده است. ابزار پژوهش دو پرسشنامه شهروند جهانی و توسعه شایستگی جهانی بوده است. روایی و پایایی هر دو ابزار مطابق با یافته‌های تحقیق مناسب گزارش شد. روش تجزیه و تحلیل از طریق نرم افزار لیزرل، مدل معادلات ساختاری بوده است. نتایج نشان داد، توسعه شایستگی جهانی بر مسئولیت اجتماعی، صلاحیت جهانی و مشارکت مدنی جهانی اثر مستقیم دارد از طرفی توسعه شایستگی بر مشارکت مدنی جهانی از طریق صلاحیت جهانی و مسئولیت اجتماعی اثر غیرمستقیم داشت همچنین صلاحیت جهانی و مسئولیت اجتماعی اثر مستقیم بر مشارکت مدنی جهانی داشته‌اند. می‌توان گفت ابزارهای کلیدی شهروند جهانی همچون مسئولیت اجتماعی، صلاحیت اجتماعی و مشارکت مدنی تحت تأثیر توسعه شایستگی جهانی در سیستم آموزش عالی می‌باشد به بیان دیگر توسعه دانش، مهارت و نگرش بر شکل گیری شهروندان جهانی نقش ویژه دارد.

تاریخ دریافت: ۲۰ اسفند ۱۴۰۲

تاریخ بازنگری: ۳۰ تیر ۱۴۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۸ مرداد ۱۴۰۳

کلید واژه‌ها:

توسعه شایستگی جهانی، شهروندان جهانی، دانشجویان، آموزش عالی

لطفاً به این مقاله استناد کنید (APA): خواجه داد، کوثر و باقری مجد، کامران. (۱۴۰۴). مدلسازی تأثیر توسعه شایستگی جهانی بر شکل گیری شهروندان جهانی در آموزش عالی. فصلنامه رویکردهای نوین در مدیریت و بازاریابی، ۷(۳)، ۱۶۴-۱۴۴.

<https://doi.org/10.22034/jmep.2024.447863.1337>

Authors retain the copyright and full publishing rights.
Published by Research Center of Resource Management Studies and Knowledge-Based Business. This article is an open access article licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

ناشر: مرکز پژوهشی مطالعات مدیریت منابع و کسب و کار دانش محور

نویسنده مسئول: کامران باقری مجد

ایمیل: r_bagherimajd@ped.usb.ac.ir

مقدمه

چالش‌های جهانی قرن حاضر از جمله فقر، گرسنگی، نابرابری، تغییرات آب‌وهوایی، تروریسم، مهاجرت، بیماری‌های همه‌گیر و درگیری‌ها، مشکلاتی برای کشورها در جهت مقابله با آن ایجاد کرده است و تلاش برای حل آن‌ها با همکاری جهانی فاصله دارد (Udvari & Vizi, 2023). دانشجویان در یک دنیای به هم پیوسته، متنوع و در حال تغییر جهان با ابعاد نوظهور اقتصادی، دیجیتالی، فرهنگی، جمعیتی و محیطی مواجه هستند. شکل دادن به زندگی جوانان سراسر کره زمین و افزایش برخوردهای بین‌فرهنگی آن‌ها به صورت روزانه در این محیط پیچیده، به عنوان یک فرصت و یک چالش مورد توجه محققان است. جوانان امروز نه تنها باید یاد بگیرند که مشارکت کنند، بلکه باید از تفاوت‌های فرهنگی هم بهره لازم را ببرند و در توسعه با یک نگاه جهانی و بین‌فرهنگی و در یک فرایند مادام‌العمر مشارکت کنند که از طریق آموزش شکل می‌گیرد و دانشجویان نقش مهمی در غلبه بر مسائل جهانی دارند که نقش آموزش در دانشگاه‌ها را افزایش می‌دهد (Leal Filho & et al, 2019; Manolis & Manoli, 2021). بی‌گمان تربیت شهروندان خوب مهم‌ترین هدف اکثر نظام‌های تعلیم و تربیت کشورهای جهان است. در سال‌های اخیر پذیرش گسترده‌ای از ابعاد جهانی در آموزش مانند آموزش شهروندی جهانی، آموزش برای توسعه پایدار و آموزش حقوق بشر نیز افزایش یافته است و بسیاری از کشورها شروع به گنجانیدن جنبه‌های آموزش شهروندی جهانی در برنامه‌های درسی خود کرده‌اند (Kidson & et al, 2019). یادگیری شهروندی جهانی فرآیندی برای توسعه اخلاق برابری و عدالت است و همچنین باعث توسعه شایستگی جهانی دانشجویان و تقویت مشارکت آن‌ها می‌شود. شکل‌گیری شهروندان جهانی عاملی برای پیوند عملکرد اخلاقی، مسئولیت اجتماعی و اصول پایداری در یادگیری فضایل جهانی مانند انتقادپذیری، نوع دوستی، برابری و مشارکت اجتماعی می‌باشد به طوری که این اصول نه تنها در رفتار و روابط شهروندان جهانی، بلکه باید در نهادها، سازمان‌ها و سیستم آموزش عالی نیز نمود پیدا کند (Mackenzie & et al, 2016). سیستم‌های آموزش عالی از طریق تعامل با محیط و برقراری روابط مستقیم و غیرمستقیم دانشجویان، گفت‌وگو و مذاکره، آشنایی با افراد دارای فرهنگ‌های گوناگون و احترام به آن‌ها و همچنین استفاده از روش‌های تدریس مناسب و مطابق با نیازهای دانشجویان می‌توانند به تقویت و بهبود مسئولیت اجتماعی، توسعه شایستگی جهانی دانشجویان و مشارکت مدنی جهانی آن‌ها کمک کنند (LaSha Bradley, 2012).

یکی از فاکتورهای مهم در شکل‌گیری شهروندان جهانی ایجاد شایستگی‌های کلیدی شهروندی‌پذیری توسط سیستم آموزش عالی می‌باشد (Wu & Tarc, 2021). پدیده‌ای جهانی شدن منجر به افزایش تراکم جهانی و آگاهی نسبت به جهان شده است و با توجه به کم‌رنگ شدن مرزهای جغرافیایی، نسل بشر نیازمند دانش، اطلاعات، مهارت و نگرش‌های مشترکی هستند که با اتکاء به آن‌ها، قابلیت رویارویی با وضعیت و شرایط جدید را پیدا کنند و از احساس ناکارآمدی به دور بمانند (Tye, 2014). در مسیر جهانی شدن، شایستگی جهانی یک امر ضروری برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی به شمار می‌آید و آموزش، باید قابلیت‌ها و شایستگی‌های دانشجویان را از طریق ایجاد دانش و آگاهی و افزایش درک و احترام و تقویت ارزش‌ها و نگرش‌ها، برای رقابت جهانی توسعه و بهبود بخشند (Zakariya, 2021). شایستگی جهانی یک ظرفیت چند بعدی است که به اساتید و دانشجویان اجازه می‌دهد مسائل محلی، جهانی و بین‌فرهنگی را بررسی کنند، دیدگاه‌ها و جهان بینی‌های مختلف را درک و قدردانی کنند، با موفقیت و احترام با دیگران تعامل کنند و اقدام مسئولانه

ای در جهت پایداری و رفاه جمعی انجام دهند که این شایستگی جهانی به بهبود دانش، مهارت‌ها و نگرش دانشجویان برای زندگی در یک جامعه جهانی کمک می‌کند (Wu, 2023; Kang & et al, 2018).

سیستم آموزش عالی در شکل‌گیری شهروندی جهانی از طریق توسعه شایستگی و افزایش آگاهی نقش دارد و با هدف افزایش خودآگاهی، تفکر انتقادی و بهبود مسئولیت اجتماعی، دانشجویان را باید آموزش دهند. همچنین دانشگاه‌ها از طریق آموزش، دانش‌ها، مهارت‌ها و نگرش‌های مناسبی را برای شکل‌گیری شهروندان جهانی در اختیار دانشجویان باید قرار دهند (Ruiz-Jimenez & et al, 2022). با توجه به تنوع نظام اجتماعی و تفاوت ایران با سایر کشورهای همسایه از نظر قومی، نژادی، زبانی و جنبه‌های مذهبی و سیاسی و همچنین عدم آگاهی از نقش اجتماعی سیستم‌ها و همین‌طور عدم اطلاعات کافی از زندگی اجتماعی، شوراها، ویژگی‌های جغرافیایی کشورهای همسایه ایران، آلودگی محیط زیست و خدمات تمدن اسلامی، شکل‌گیری شهروند جهانی را با چالش‌هایی مواجه کرده است. از طرفی، شکل‌گیری شهروند جهانی می‌تواند افزایش تفاهم و صلح در خاورمیانه را با تمرکز بر اشتراکات انسان‌ها به جای اغراق قومی، زبانی، نژادی، فرهنگی، مذهبی و اختلافات سیاسی تسهیل کند. بنابراین، سیستم‌های آموزش عالی با در نظر گرفتن مفاهیم دموکراسی، حقوق بشر، حقوق شهروندی، مسئولیت جهانی، برابری، صلح و همدلی در بین دانشجویان می‌توانند شکل‌گیری شهروندان جهانی و توسعه پایداری در جامعه را تسریع و تسهیل بخشند (Rezaee & et al, 2022).

می‌توان گفت، با طرح گسترش شکاف‌های اجتماعی و اقتصادی، تغییرات آب و هوایی، تروریسم، مهاجرت، بیماری‌های همه‌گیر، وقوع جنگ و درگیری‌ها، تضعیف نهادها و فرآیندهای دموکراتیک، تغییرات گسترده و نوظهور در اقتصاد، فناوری و فرهنگ، جهانی شدن، سیستم آموزش عالی چگونه می‌تواند به این واقعیت‌های در حال تغییر و آینده‌ی پیچیده، آشوبناک و نامطمئن پاسخ دهد. اکنون زمان بسیار مهمی برای جامعه آموزش عالی است تا هدف، چشم‌انداز و دامنه توسعه شایستگی جهانی برای شکل‌گیری شهروندان جهانی را مورد تاکید قرار دهند. توسعه شایستگی جهانی به منظور توسعه دانش، مهارت و نگرش‌ها در ایجاد مسئولیت اجتماعی، مدنی و شایستگی شهروندی برای انطباق انعطاف‌پذیر با جهان متغیر امروزی یک ضرورت است. مطالعات محدود در حوزه بررسی فاکتورهای مؤثر بر توسعه شایستگی در مؤسسات آموزش عالی و احتمال عدم توجه به عوامل مؤثر بر شکل‌گیری شهروند جهانی و مولفه‌های آن، محققان را بر آن داشت تا این سؤال پژوهش را طرح کنند که تا چه اندازه توسعه شایستگی جهانی بر مولفه‌های شهروند جهانی تأثیر دارد؟

مبانی نظری پژوهش

شهروند جهانی

شهروند به کسی اطلاق می‌شود که با درونی کردن ارزش‌های مورد نظر جامعه، رفتارهای او مطابق با ساختار جامعه مدنی باشد. امروزه تداوم حیات و پیشرفت و توسعه جوامع در گرو وجود شهروندانی فعال، مشارکت‌جو، آگاه و کنشگر است (Lombardo, 2015). شهروندی جهانی مفهوم گسترده‌تری از شهروندی است زیرا علاوه بر چالش‌های زیست‌محیطی و مسائل اجتماعی، مشارکت و تعهد شهروندان به مسائلی که فراتر از مرزهای محلی است را نیز در بر می‌گیرد (Carabain & et al, 2012). دو نگرش اصلی نسبت به شهروندی جهانی وجود دارد که در رویکرد آشکار اهداف شایستگی‌های جهانی با هدف فراهم آوردن افراد به مهارت‌های لازم برای رقابت در جامعه جهانی است و رویکرد آگاهی جهانی که

هدف آن فراهم آوردن افراد به جهت گیری جهانی، همدلی و حساسیت فرهنگی است که از مفروضات و ارزش‌های انسانی نشأت گرفته است (Dill, 2013). مطالعات ابعاد شهروندی جهانی را به عنوان یک ساختار چند بعدی درک می‌کنند که بر این اساس، ابعاد شهروند جهانی در سه بعد مسئولیت اجتماعی، شایستگی جهانی و مشارکت مدنی مورد توجه است (Morais & Ogden, 2011). که در ادامه هر یک مورد بحث قرار گرفته‌اند:

مسئولیت اجتماعی جهانی: مسئولیت اجتماعی دانشگاه، اصطلاحی است که به عنوان یک روش مدیریتی شناخته می‌شود و از طریق آن یک سازمان یا یک جامعه به تعادلی از نیازهای اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی دست می‌یابد و در عین حال به نیازهای دانشجویان، اساتید و کارکنان می‌پردازد (Sasaki & Horng, 2023). از آنجایی که مسئولیت اجتماعی به یک برنامه مهم و حیاتی و یک فلسفه با یک پایه اخلاقی تبدیل شده است و به عواملی از جمله عدالت و نابرابری، نوع دوستی و همدلی و پیوستگی جهانی می‌پردازد، اخیراً مؤسسات آموزش عالی کمک‌های عمده‌ای به رفاه دانشجویان و کارکنان به منظور کسب سود و تضمین پایداری مؤسسه کرده‌اند (Ebekozen & et al, 2023). از طرفی، افزایش انتظارات ذینفعان از دانشگاه‌ها منجر به رقابت جهانی شده است و در این محیط جهانی در حال تغییر، دانشگاه‌ها برای شکل‌گیری دانشجویان آینده‌نگر، کارکنان علمی، پروژه‌های بین‌المللی، با یکدیگر رقابت می‌کنند (Azizi & Sassen, 2023). همچنین، حفظ کیفیت آموزشی و تشویق کارآفرینی دانشجویان، مهم‌ترین اهداف دانشگاه‌ها است و آن‌ها از طریق ایجاد توانایی‌های مشارکت دانشجویان، ترویج همدلی و تقویت احساس برابری در شکل‌گیری مسئولیت اجتماعی نقش مهمی دارند (Castilla-Polo & et al, 2023; D'Adamo & Gastaldi, 2023).

صلاحیت شهروند جهانی: شهروندان صالح جهانی به افرادی گفته می‌شود که تعهد به برابری، عدالت اجتماعی و همدلی را در زندگی شخصی و حرفه‌ای خود نشان می‌دهند، و همچنین در مورد نهاد فرهنگی، سیاسی و اجتماعی خود تأمل می‌کنند (Crawford & et al., 2020). مطابق با مطالعات، دانشگاه‌ها با ایجاد خودآگاهی، ارتباطات بین فرهنگی و دانش جهانی، نقش اساسی در شکل‌گیری شهروندان جهانی دارند. در خودآگاهی، دانشجویان محدودیت‌ها و توانایی خود را برای مشارکت موفقیت‌آمیز در یک رویارویی بین فرهنگی تشخیص می‌دهند (Morais & Ogden, 2011). سیستم‌های آموزش عالی باید افراد را برای یادگیری مادام‌العمر، خودعاملیتی، فرارشته‌ای و تعاملی آماده کنند. استفاده از ابزارها و منابع متنوع، تعامل با دیگران و تعامل با جهان، توسعه این مهارت‌ها را در پی دارد (OECD, 2018). در ارتباطات بین فرهنگی، دانشجویان مجموعه‌ای از مهارت‌های ارتباطی بین فرهنگی را نشان می‌دهند و توانایی مشارکت موفقیت‌آمیز در برخوردهای بین فرهنگی را دارند (Morais & Ogden, 2011). بنابراین روابط بین-فرهنگی یکی از شایستگی‌های کلیدی برای شهروندان است که آن‌ها را توانمند می‌سازد در دنیای متنوع و پیچیده، سازگاری پیدا کنند و در بهبود ارتباطات بین فرهنگی، دانشگاه‌ها می‌توانند از طریق ایجاد انگیزه و تقویت درک فرهنگ‌ها مؤثر باشند (Reiche & et al, 2015; Popov & et al, 2017). در دانش جهانی، دانشجویان علاقه و دانش خود را در مورد مسائل و رویدادهای جهان نشان می‌دهند (Morais & Ogden, 2011). در همین جهت آموزش می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا دانش و دیدگاه‌های جهانی و ارزش‌های مورد نیاز برای برابری و عدالت اجتماعی در سراسر جهان را کسب کنند و ارتباطات بین فرهنگی خود را توسعه بخشند و بهبود دانش و آگاهی خود را تسهیل کنند. چرا که دانشگاه‌ها و مؤسسات

آموزش عالی از طریق آموزش می‌توانند بر چشم اندازهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جهان مؤثر باشند (Bennett & et al, 2016).

مشارکت مدنی جهانی: مشارکت مدنی جهانی، نمایش عمل و یا تمایل به شناخت مسائل محلی، ملی و جهانی و پاسخگویی از طریق اقدامات داوطلبانه، فعالیت سیاسی و مشارکت اجتماعی می‌باشد (Morais & Ogden, 2011). در حالی که دانشگاه‌ها با ترویج دانش برای همه، نقشی حیاتی در نوآوری اجتماعی ایفا می‌کنند، ایفای این نقش در جهان مستلزم آن است که با بازیگران جامعه مدنی مانند سازمان‌های غیردولتی همکاری کنند (Parthasarathy & et al, 2021). یکی از عوامل بهبود و توسعه مشارکت جهانی این است که دانشجویان رسانه‌های اجتماعی را به عنوان ابزاری چند وجهی برای تقویت فعالیت‌های مدنی و گفتمان سیاسی بپذیرند (Saud & et al, 2023). این رسانه‌ها به شهروندان جهانی این امکان را می‌دهد که به سیاست‌ها، برنامه‌ها و دستورات دولت آگاهی داشته باشند و بتوانند به صورت داوطلبانه به فعالیت و مشارکت بپردازند (Levin & Mamlok, 2021). بنابراین می‌توان اظهار داشت عوامل آموزشی، جمعیت شناختی و نگرشی در شکل‌گیری مشارکت مدنی دانشجویان مؤثر هستند. از طرفی یادگیری مشارکت جهانی مستلزم کسب توانمندی‌های شناختی توسط آنان می‌باشد. که در این راستا سیستم‌های آموزش عالی می‌توانند از طریق پرورش هدف‌ها و آرزوهای تحصیلی دانشجویان، عملکرد شناختی آنان را بهبود و توسعه بخشند (Gómez & Suárez, 2023).

توسعه شایستگی جهانی

شایستگی جهانی به ظرفیت و تمایل به شکوفایی در این جهان و دانش، مهارت‌ها، نگرش‌ها و ارزش‌های مورد نیاز برای پیشرفت در یک دنیای به هم پیوسته اشاره می‌کند. شایستگی جهانی دارای ابعادی برای بررسی مسائل با اهمیت محلی، جهانی و فرهنگی، درک و قدردانی از دیدگاه‌ها و جهان بینی دیگران، مهارت درگیر شدن در تعاملات باز، مناسب و مؤثر بین فرهنگ‌ها و اقدام برای بهزیستی جمعی بودن و توسعه پایدار می‌باشد (Jang & et al, 2023; Giannina, 2020). مطالعات توسعه شایستگی را در ابعاد دانش و درک، مهارت و نگرش و ارزش مورد توجه قرار داده‌اند (Liu & et al, 2020). دانش، بر شناخت واقعیت‌ها و زمینه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و همچنین بر خودآگاهی که ممکن است به درک بهتر افراد کمک کند، تأکید می‌کند، مهارت، مهارت به معنای ظرفیت‌هایی است که به فرد کمک می‌کند در زمینه‌های بین فرهنگی موفق شود و دانشگاه بر مهارت مشاهده و گوش دادن، که بخشی از مهارت‌های تفکر انتقادی هستند، تأکید دارد و نگرش‌ها به عنوان پایه و اساس شایستگی در نظر گرفته می‌شوند، زیرا آن‌ها پایه‌ای برای رفتار شایسته محسوب می‌شوند و دانشجویان دیدگاه، نگرش و سیستم اعتقادی خود را بر اساس تجربیات خود در خانواده، دانشگاه و جامعه شکل می‌دهند. از این رو توجه و احترام به دیگران به عنوان هسته اصلی در نظر گرفته می‌شود. (Pinto, 2018; ZHAO & et al, 2018; Li, 2013)

پیشینه پژوهش

Rasouli & et al. (2024) در پژوهشی به بررسی پیشایندها و پیامدهای شایستگی حرفه‌ای مدیران مدارس با تأکید بر پایداری محیطی و توسعه پایدار با روش آمیخته پرداختند. نتایج حاکی از این بود که شایستگی‌های اساسی افراد شامل

شایستگی مهارتی، شایستگی نگرشی، شایستگی آموزشی و شایستگی دانشی می‌باشد که توسعه آن‌ها، شکل‌گیری شهروند جهانی و توسعه جامعه‌ای پایدار را در پی دارد.

Li & et al. (2024) در پژوهشی به بررسی اثرات شایستگی اجتماعی-عاطفی بر حلقه‌های روابط بین فردی دانشجویان را به روش همبستگی پرداختند، یافته‌ها نشان داد که توسعه شایستگی، افزایش مسئولیت اجتماعی فردی، ایجاد روابط اجتماعی و بهبود رفاه فردی دانشجویان را تسهیل می‌کند که این امر شکل‌گیری شهروندان جهانی را به دنبال دارد.

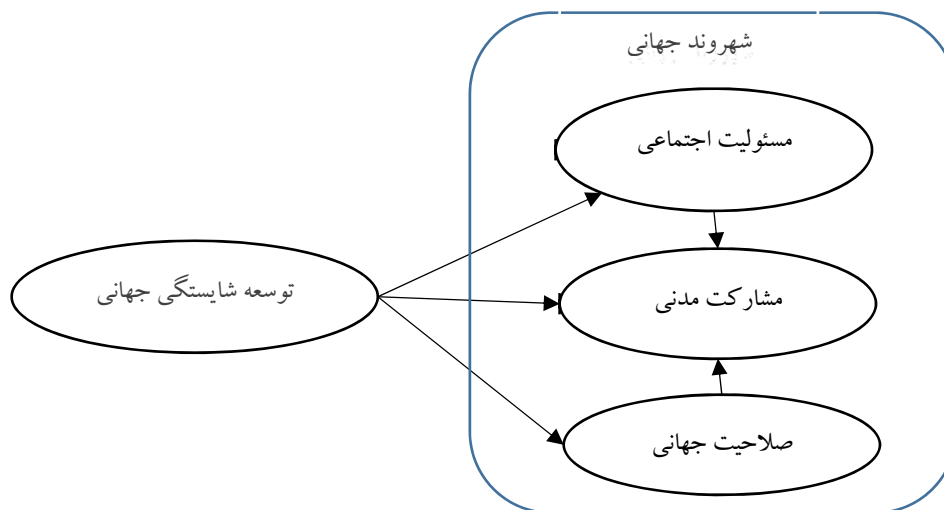
Tarman, & Kilinc. (2023) در پژوهشی به بررسی تأثیر قرار گرفتن در معرض چندفرهنگی، تعامل چندفرهنگی، استفاده از رسانه‌های اجتماعی و تجربه مطالعه در خارج از کشور بر مشارکت مدنی جهانی پرداختند. یافته‌ها نشان داد توسعه خودآگاهی، ارتباطات بین‌المللی و دانش جهانی سبب توسعه مهارت‌های مدنی و مشارکت جهانی دانشجویان می‌شود که مزایایی از قبیل احساس تعلق به جامعه، افزایش شبکه‌های اجتماعی و ایجاد شایستگی‌ها و سرمایه‌های جهانی را به دنبال دارد.

Rahimi Kalor & et al. (2023) در پژوهشی به بررسی نقش تعدیل‌کننده مدیریت مشارکتی در روابط بین تأثیر مثلث تاریک شخصیت بر رفتار شهروندی سازمان با نقش میانجی بی‌ادبی در محیط کار به روش همبستگی پرداختند. نتایج حاکی از این است که اخلاق به طور مستقیم بر روی رفتار شهروندی مؤثر است بنابراین توسعه شایستگی‌های افراد می‌تواند شکل‌گیری شهروند جهانی را تسهیل بخشد.

Jang & Ardichvili. (2020) در پژوهشی پیوندهای بین مسئولیت اجتماعی و توسعه شایستگی و قابلیت دانشجویان را با روش همبستگی بررسی کردند. نتایج این مطالعه حاکی از آن است که تعامل دانشگاه با محیط و روابط دانشجویان با یکدیگر بر شایستگی مسئولیت اجتماعی نقش دارند و به توسعه شایستگی جهانی کمک می‌کنند.

LeCompte & et al. (2020) در پژوهشی به بررسی نتایج شرکت در یک برنامه مدنی یک هفته‌ای خارج از مدرسه که برای افزایش شایستگی و مشارکت مدنی و سیاسی دانشجویان طراحی شده بود، پرداختند، بر اساس نتایج، توسعه عناصر شایستگی از قبیل دانش، مهارت و نگرش نقش مهمی در توسعه مشارکت مدنی دانشجویان ایفا می‌کند که این امر شکل-گیری شهروندان جهانی را در پی دارد. در ادامه فرضیات و مدل مفهومی پژوهش ارائه شده است:

۱. توسعه شایستگی بر مسئولیت اجتماعی جهانی مؤثر است.
۲. توسعه شایستگی بر شکل‌گیری صلاحیت جهانی مؤثر است.
۳. توسعه شایستگی بر مشارکت مدنی جهانی مؤثر است.
۴. مسئولیت اجتماعی بر مشارکت مدنی جهانی مؤثر است.
۵. صلاحیت جهانی بر مشارکت مدنی جهانی مؤثر است.
۶. توسعه شایستگی از طریق مسئولیت اجتماعی بر مشارکت مدنی جهانی اثر دارد.
۷. توسعه شایستگی از طریق صلاحیت جهانی بر مشارکت مدنی جهانی اثر دارد.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش (محقق ساخته)

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی بوده است. جامعه آماری، دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه سیستان و بلوچستان در حدود ۳۰۰۰ نفر بوده است که با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای (در سه گروه علوم انسانی، فنی و مهندسی و مرتبط و علوم پایه و مرتبط) ۳۸۴ نفر مطابق با جدول مورگان انتخاب شدند که میزان بازگشت پرسشنامه ۳۱۷ نفر بوده است. با استفاده از فهرست اعضای جامعه‌اماری، اعضا نمونه در تمانی سه گروه به تناسب دانشجویان زن و مرد در هر گروه انتخاب شدند. ملاک ورود گذراندن دوره کارشناسی در دانشگاه دولتی و در حال تحصیل در دوره تحصیلات تکمیلی (ارشد و دکتری) بوده است و ملاک خروج از نمونه در صورت نبود هر یک از فاکتورهای ورود و اعلام انصراف دانشجو در تکمیل پرسشنامه بوده است. ابزارهای پژوهش دو پرسشنامه شکل‌گیری شهروند جهانی و توسعه شایستگی جهانی بوده است که پرسشنامه شکل‌گیری شهروند جهانی از مدل (Morais & Ogden, 2011) اقتباس شد که دارای سه بخش مسئولیت اجتماعی، صلاحیت شهروندان و مشارکت مدنی جهانی بوده است و در مسئولیت اجتماعی از ۱۳ سؤال و ۳ زیر مؤلفه عدالت و برابری، نوع دوستی و همدلی و پیوستگی جهانی و مسئولیت شخصی، در صلاحیت شهروندان جهانی از ۱۳ سؤال و سه زیر مؤلفه خودآگاهی، ارتباطات بین فرهنگی و دانش جهانی و در مشارکت مدنی جهانی از ۱۵ سؤال و سه زیر مؤلفه مشارکت در سازمان‌های مدنی، گفتمان سیاسی و فعالیت مدنی جهانی استفاده شده است. پایایی پرسشنامه مطابق ضریب آلفای آن ۰/۸۹ به دست آمد. برای روایی از طریق تحلیل تاییدی، شاخص‌های برازش به دست آمده (RMSEA=۰/۰۴۵ AGFI=۰/۹۲، GFI=۰/۹۴) بود. و پرسشنامه توسعه شایستگی جهانی از مدل (Liu & et al, 2020) اقتباس شده است که در دانش و درک از ۱۰ سؤال، در مهارت‌ها ۱۴ سؤال و در نگرش و ارزش‌ها از ۱۱ سؤال استفاده گردیده است. پایایی ابزار مطابق با ضریب آلفای کراباخ ۰/۸۵ به دست آمد. برای روایی از طریق تحلیل تاییدی، شاخص‌های برازش به دست آمده (RMSEA=۰/۰۶۵ AGFI=۰/۹۱، GFI=۰/۹۳) بود. از طرفی روایی صوری و محتوایی هر دو پرسشنامه بر اساس نظر چهار عضو هیات علمی گروه علوم تربیتی مورد بررسی و تأیید شد. گویه‌های هر دو ابزار بر اساس ۵ گزینه طیف لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم) اندازه‌گیری شد. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس معادلات ساختاری از طریق نرم‌افزار لیزرل بوده است.

یافته‌های پژوهش

الف) توصیف جمعیت شناختی

در جدول ۱، توصیف جمعیت شناختی پاسخگویان پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱) توصیف جمعیت شناختی

متغیر	طبقه	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۱۲۱	۰/۳۸
	زن	۱۹۶	۰/۶۲
مدرک	ارشد	۲۷۷	۰/۸۷
	دکتری	۴۰	۰/۱۳
گروه	علوم انسانی و مرتبط	۱۷۱	۰/۵۴
	فنی مهندسی و مرتبط	۸۱	۰/۲۵
	علوم پایه و مرتبط	۶۵	۰/۲۱

توصیف جمعیت شناختی پاسخگویان عبارت است از: ۰/۳۸ درصد مردان و ۰/۶۲ درصد را زنان شامل شده‌اند. از این تعداد ۰/۵۴ مربوط به گروه علوم انسانی و مرتبط، ۰/۲۵ مربوط به فنی و مهندسی و مرتبط و ۰/۲۱ مربوط به گروه علوم پایه و مرتبط بوده است و از این تعداد ۰/۸۷ درصد ارشد، ۰/۱۳ درصد دکتری را در بر گرفت.

ب) توصیف شاخص‌های پژوهش

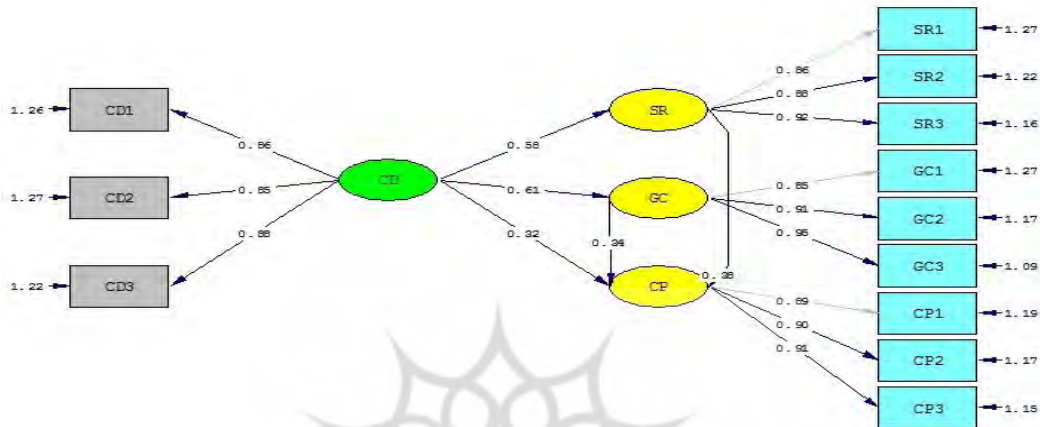
در جدول ۲، شاخص‌های توصیفی متغیرها پژوهش ارائه شده است.

جدول ۲) شاخص‌های توصیفی متغیرها

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	۱	۲	۳	۴
۱. توسعه شایستگی	۳/۷۸	۰/۶۶	۰/۷۵			
۲. مسئولیت اجتماعی	۳/۹۰	۰/۷۱	۰/۵۸	۰/۷۷		
۳. صلاحیت جهانی	۳/۵۳	۰/۶۹	۰/۶۱	۰/۳۷	۰/۷۹	
۴. مشارکت مدنی	۳/۶۵	۰/۷۷	۰/۷۳	۰/۶۸	۰/۶۷	۰/۷۸

مطابق با جدول فوق، ضرایب همبستگی بین کلیه مؤلفه‌های پژوهش مثبت و بیان کننده رابطه معنی دار ($p < 0/01$) بین مولفه‌های پژوهش بوده است. به منظور بررسی روایی واگرایی سازه‌ها از جذر AVE استفاده شد که همبستگی آن سازه با نشانگرهای خود بیشتر از همبستگی اش با سازه‌های دیگر بوده است که روایی مناسب سازه‌ها را نشان داده است.

آزمون فرضیه‌ها (مدل ساختاری): در شکل ۱ کلیه مسیرهای متغیرهای پنهان و بارهای عاملی هر یک از گویه‌ها نشان داده شده است. با توجه به شکل ۱ اثر مستقیم توسعه شایستگی بر برآورده شدن شکل‌گیری صلاحیت جهانی (۰/۶۱) و مسئولیت اجتماعی (۰/۵۸) و مشارکت مدنی (۰/۳۲) در سطح ۰/۰۰۵ معنی‌دار می‌باشد. اثر برآورده شدن مسئولیت اجتماعی بر شکل‌گیری مشارکت مدنی (۰/۳۸) و اثر برآورده شدن صلاحیت جهانی نیز بر مشارکت مدنی (۰/۳۴) در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار می‌باشد.

شکل ۱. مدل برازش شده تحقیق (ضرایب استاندارد)

نتایج برازش مطابق با جدول ۳ مناسب گزارش شده است.

جدول ۳) شاخص‌های برازش مدل نظری تحقیق

نام شاخص	مقدار مطلوب	مقدار بدست آمده در مدل
درجه آزادی (df)	-	۴۹
کای اسکوئر (χ^2)	-	۵۲/۵۶
کای اسکوئر بهینه شده (df, χ^2)	از ۳ کم‌تر	۱/۱۰
نیکویی برازش ((GFI)	۰/۸ به بالا	۰/۹۵
ریشه میانگین مربعات باقی مانده (RMR)	زیر ۰/۰۹	۰/۰۴۴
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰/۹	۰/۹۶
ریشه‌ی میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	زیر ۰/۰۸	۰/۰۱۵

جدول ۴ نشان دهنده اثر مستقیم و غیرمستقیم و کل متغیرهای پژوهش می‌باشد که کلیه مسیرها در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار بوده‌اند.

جدول ۴) اثرات مستقیم، غیرمستقیم، کل و t متغیرهای پژوهش

مسیر	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	t	کل	سطح معنی داری
توسعه شایستگی (CD) - صلاحیت جهانی (GC)	۰/۶۱		۶/۶۲	۰/۶۱	۰/۰۰۱
توسعه شایستگی (CD) - مسئولیت اجتماعی (SR)	۰/۵۸		۶/۲۸	۰/۵۸	۰/۰۰۱
توسعه شایستگی (CD) - مشارکت مدنی (CP)	۰/۳۲	۰/۴۳	۸/۲۰	۰/۷۴	۰/۰۰۱
مسئولیت اجتماعی (SR) - مشارکت مدنی (CP)	۰/۳۸		۳/۶۳	۰/۳۸	۰/۰۰۱
صلاحیت جهانی (GC) - مشارکت مدنی (CP)	۰/۳۴		۳/۲۳	۰/۳۴	۰/۰۰۱

بحث و نتیجه گیری

مطابق با یافته‌ها می‌توان گفت، دانشگاه‌ها مهم‌ترین مکان برای تربیت شهروندی و مکانی مناسب برای شکل‌گیری شهروند جهانی نیز به حساب می‌آیند. دانشجویان اگر در یک دانشگاه با قابلیت‌های شایسته جهانی تحصیل کنند می‌توانند از طریق کسب دانش، مهارت و نگرش، شهروندان مناسب جهانی یک جامعه را تشکیل دهند. دانشجویان و دانش - آموختگان با کسب صلاحیت، مسئولیت‌پذیری و مشارکت مدنی نقش در شکل‌دهی پایدار جامعه جهانی ایفا خواهند کرد و در این جامعه پایدار با افزایش درک، تفاهم و احترام متقابل، در تسهیم منافع بین‌المللی کمک کننده خواهد بود. دانشگاه‌ها با افزایش آگاهی جهانی از طریق آموزش و مشارکت دانشجویان، بهبود تعاملات و توسعه ارتباطات و تقویت سازگاری در اجتماع نقش دارند که این آگاهی جهانی با افزایش اعتماد به نفس، درک و احترام به افراد با فرهنگ‌های مختلف را در پی خواهد داشت. مؤسسات آموزش عالی از طریق ایجاد مهارت‌های تفکر انتقادی، انگیزه برای مشارکت، فعالیت‌های جهانی، همدلی، توجه به عدالت و برابری جنسیتی و تقویت مسئولیت‌پذیری دانشجویان در شکل‌گیری جامعه جهانی پایدار سازنده می‌باشند. از طرفی، توسعه شایستگی جهانی از طریق بهبود دانش و درک، تقویت مهارت‌ها و اصلاح نگرش‌های دانشجویان، یکی از مهم‌ترین هدف‌های سیستم آموزش عالی می‌باشد، به بیان دیگر می‌توان گفت، دانشجویان شایسته می‌توانند از دانش، مهارت و نگرش به دست آمده برای تعامل و برقراری ارتباط با دیگران استفاده کنند و با روابط مستقیم و غیرمستقیم در دانشگاه‌ها در افزایش شایستگی خود سازنده باشند به این جهت، در بهبود شایستگی جهانی، برابری فرصت‌ها و اجرای عدالت در برخورداری از آموزش در بین دانشجویان در دانشگاه سازنده می‌باشد و مؤسسات آموزش عالی با تغییر روش‌های آموزش قدیمی و سنتی و با ایجاد نوآوری‌های آموزشی می‌توانند گام بلندی در جهت بهبود دانش، مهارت‌ها و نگرش بردارند. از جهت دیگر، می‌توان اظهار داشت، توسعه‌ی شایستگی - جهانی شهروندان بیشتر تحت تأثیر ارتباطات بین‌فرهنگی است و فاکتورهای مهم شایستگی جهانی اغلب در سیستم‌های آموزشی نادیده گرفته می‌شوند یا به حداقل می‌رسند که این عامل پیامدهایی برای آموزش و توسعه‌ی شایستگی جهانی در پی خواهد داشت (Sakamoto, 2022). در ادامه مطابق با هدف پژوهش به بحث در مورد هر یک از فرضیات پرداخته شده است:

نتایج در فرضیه اول پژوهش نشان داد، توسعه شایستگی بر شکل‌گیری مسئولیت اجتماعی شهروندان جهانی به میزان ۰/۵۸ اثر دارد. به بیان دیگر می‌توان گفت مسئولیت اجتماعی تحت تأثیر توسعه دانش، مهارت و نگرش یادگیرندگان

می‌باشد. مطالعات در این ارتباط به نقش جهت و هدف یادگیری (Osagie & et al, 2018) و تأثیر تعامل، همدلی و احترام (OECD, 2018) در مسئولیت اجتماعی اشاره داشته‌اند. می‌توان گفت، در دنیای به سرعت در حال تغییر امروزی، جنبش‌های پیشرفته و فناوری‌های پیچیده، جریان رو به رشد دانش و اطلاعات را در سراسر جهان تسهیل کرده است. در همین راستا پذیرش مسئولیت اجتماعی نیازمند ایجاد شایستگی جهانی از طریق تعهد داوطلبانه شهروندان جهانی می‌باشد (Sun, 2023). مسئولیت اجتماعی مبتنی بر انتظارات اقتصادی، قانونی، اخلاقی و عمومی است و دانشگاه‌ها باید در برآوردن نیازها و انتظارات دانشجویان نقش آفرین باشند. در همین جهت سیستم آموزشی می‌تواند از طریق ایجاد فضاهای توسعه دهنده، پرورش رشد فکری و معرفتی دانشجویان به عنوان شهروندان جهانی مسئولیت‌پذیر را در جوامع عادلانه و صلح‌آمیز فراهم کند. بنابراین، آموزش در مؤسسات آموزش عالی باید به طور هدفمند با هدف حساس کردن دانشجویان در مورد مسائل اجتماعی مانند پیوستگی جهانی، ترویج مهمان‌نوازی، همدلی و مشارکت انجام پذیرد (Awayed-Bishara, 2021)

نتایج در فرضیه دوم پژوهش نشان داد، توسعه شایستگی بر شکل‌گیری صلاحیت جهانی به میزان ۰/۶۱ اثر دارد. به بیان دیگر شکل‌گیری صلاحیت شهروندان جهانی در سیستم آموزش عالی از طریق ایجاد شایستگی جهانی در برنامه‌های تحصیلی دانشجویان می‌باشد. مطالعات در این ارتباط به تأثیر دانش و درک بر روابط بین‌فرهنگی و تعامل با دیگران (Sakamoto, 2022) اشاره داشته‌اند. می‌توان گفت، در دنیای امروزی، دگرگونی دیجیتال و افزایش استفاده از اطلاعات و فناوری ارتباطی توسط دانشجویان و دانشگاهیان، فرصت‌هایی را برای بهبود توسعه صلاحیت همه دانشجویان فراهم کرده است و مؤسسات آموزش عالی وظیفه دارند با ایجاد مهارت‌ها، نگرش‌ها و ارزش‌ها در دانشجویان، آن‌ها را در مورد مسئولیت گسترده‌تر در قبال دانشگاه آماده کنند (Assis & et al, 2018) و هدف از تربیت شهروندان جهانی، آماده‌سازی دانشجویان برای شرکت در رقابت جهانی برای رسیدن به مقاصد تحصیلی و شغلی آینده و در نهایت کسب صلاحیت جهانی می‌باشد و در سال‌های اخیر، اندیشه جهانی شدن و آشنایی با فرهنگ‌های جوامع مختلف، اهمیت قابل ملاحظه‌ای در تفکرات آموزشی و برنامه‌ریزی درسی پیدا کرده است که روند جهانی شدن و توسعه صلاحیت جهانی، ارتباطات انسان‌ها را در سراسر جهان با هم در پی داشته است (Yemini & et al, 2018).

نتایج در فرضیه سوم پژوهش نشان داد، توسعه شایستگی بر مشارکت مدنی جهانی به میزان ۰/۳۲ اثر دارد. به بیان دیگر می‌توان گفت بهبود فعالیت‌ها و مشارکت مدنی تحت تأثیر بهره‌گیری از سه مؤلفه دانش مهارت و نگرش دانشجویان می‌باشد. مطالعات در این ارتباط به تأثیر شایستگی جهانی بر ایجاد تعاملات و فعالیت‌های اجتماعی (Wang & et al, 2023) و همچنین به نقش مشارکت و پیاده‌سازی اصول اخلاقی در سازمان‌های مدنی (Mackenzie & et al, 2016) اشاره داشته‌اند. می‌توان گفت، محققان در سراسر جهان در زمینه آموزش به اهمیت توسعه تفکر انتقادی و شایستگی جهانی فراگیران با توجه به واقعیت‌های جهان برای ایجاد مشارکت در موقعیت‌های مختلف پی برده‌اند. در توسعه شایستگی جهانی دانشجویان، مواجهه مستقیم با واقعیت‌های زندگی تأثیر زیادی دارد و به آن‌ها کمک می‌کند تا توانایی گسترش دانش و درک جهانی خود را کسب کنند و با نگاهی ژرف‌تر در مورد مسائل آموزشی در زمینه‌های جهانی تأمل کنند. در واقع می‌توان اظهار داشت شایستگی جهانی از طریق مولفه‌های دانش، مهارت و نگرش توانسته بر مشارکت

جهانی شهروندان تأثیر بسزایی داشته باشد و نوآوری‌ها، توانایی‌ها و فعالیت‌های مدنی دانشجویان در دانشگاه را ارتقا دهد (Ferraris & et al, 2019).

نتایج در فرضیه چهارم پژوهش نشان داد، مسئولیت اجتماعی بر مشارکت مدنی جهانی به میزان ۰/۳۸ اثر دارد. به بیان دیگر می‌توان گفت، عدالت و برابری، همدلی و پیوستگی جهانی در بهبود فعالیت‌های جهانی، گفتمان سیاسی و توسعه مشارکت در سازمان‌های مدنی مؤثر است. مطالعات در این ارتباط به به نقش مسئولیت اجتماعی بر شکل‌گیری ادراک مثبت و بهبود فعالیت‌های جهانی (Walsh & Bartikowski, 2013) اشاره داشته‌اند. آموزش در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی باید با تغییرات و چالش‌های جهانی سازگار شود. در واقع انتظار می‌رود که این آموزش در سطح جهانی به کار رود و به حل مشکلات اجتماعی مانند برابری و عدالت، نوع دوستی و همدلی و همبستگی جهانی که فراتر از مرز-های جغرافیایی هستند کمک کند که این امر سبب بهبود و توسعه مشارکت شهروندان سراسر جهان از طریق رشد فعالیت‌های مدنی جهانی، گفتمان سیاسی و شرکت در سازمان‌های مدنی جهانی منجر می‌شود (de la Torre & Young, 2020).

نتایج در فرضیه پنجم پژوهش نشان داد، صلاحیت جهانی بر مشارکت مدنی جهانی به میزان ۰/۳۴ اثر دارد. به بیان دیگر می‌توان اظهار داشت توسعه و بهبود صلاحیت جهانی بر مشارکت دانشجویان در سازمان‌های مدنی و بهبود فعالیت‌های مدنی جهانی مؤثر است. مطالعات در این زمینه به ارتباط بهبود صلاحیت‌های جهانی با مشارکت مدنی به منظور افزایش حس تعلق به جامعه (Tarman, & Kilinc, 2023) اشاره داشته‌اند. رویدادهای بین‌المللی که اخیراً اتفاق افتاد مانند (همه-گیری کرونا و...) نشان داد که ملت‌ها و مردم سراسر جهان، صرف نظر از مرزهای جغرافیایی، به نوعی با هم در ارتباط هستند و از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند. پس در دنیای امروز توسعه صلاحیت‌های جهانی از طریق ارتباطات بین‌المللی، بهبود دانش جهانی و توسعه خودآگاهی بر مشارکت مدنی جهانی مؤثر است (Bardi & Pereira 2022).

نتایج در فرضیه ششم پژوهش نشان داد، توسعه شایستگی جهانی از طریق مسئولیت اجتماعی بر مشارکت مدنی جهانی مؤثر است. به بیان دیگر می‌توان گفت بهبود و توسعه دانش، مهارت و نگرش یادگیرندگان از طریق ایجاد حس همدلی و نوع دوستی، امنیت و عدالت و همچنین تقویت مسئولیت‌پذیری شخصی، سبب توسعه و بهبود مشارکت مدنی شهروندان جهانی می‌شود. مطالعات در این ارتباط به تأثیر مسئولیت اجتماعی بر بهبود و توسعه مشارکت مدنی جهانی (Leeman & et al, 2020) اشاره کرده‌اند. می‌توان گفت، از طریق آموزش می‌توان فضاهایی برای تأمل نقادانه در ارتباطات بین-فرهنگی مربوط به قدرت و نابرابری ایجاد کرد و مشارکت دانشجویان را در موضوعات مهم اجتماعی و سیاسی تقویت کرد تا بتوانند جوامع ناعادلانه اجتماعی را تغییر دهند. و همچنین برای رسیدن به شایستگی جهانی باید به ابعاد سیاسی، اخلاقی و اجتماعی شهروندان جهانی توجه داشت. از طرفی دو اصل کلی برای ایجاد توسعه مشارکت مدنی جهانی وجود دارد که اولی بیشتر مبتنی بر مهارت‌ها است و اصل دوم با هدف ارائه یک جهت‌گیری جهانی، همدلی و حساسیت‌های فرهنگی که ناشی از ارزش‌ها و مفروضات انسانی می‌باشد، نشأت می‌گیرد (Goren & Yemini, 2017).

نتایج در فرضیه هفتم پژوهش نشان داد، توسعه شایستگی جهانی از طریق صلاحیت‌های جهانی بر مشارکت مدنی اثر دارد. در واقع می‌توان گفت بهبود و توسعه دانش، مهارت و نگرش از طریق بهبود صلاحیت‌های اجتماعی در بهبود فعالیت‌های جهانی، گفتمان سیاسی و مشارکت در سازمان‌های مدنی جهانی مؤثر است. مطالعات در این ارتباط به نقش

توسعه دانش، مهارت و نگرش از طریق توسعه صلاحیت‌های جهانی بر ترویج تفکر انتقادی و بهبود فعالیت‌های مدنی (Han & et al, 2018) اشاره کرده‌اند. هدف آموزش صلاحیت شهروندان جهانی، توانمندسازی دانشجویان برای مشارکت فعال در ایجاد جوامع شایسته، همدل، بردبار و با ثبات، هم در سطح ملی و هم در سطح جهانی می‌باشد. بنابراین، بهبود توسعه شایستگی از طریق رشد صلاحیت‌های اجتماعی، توانمندسازی دانشجویان را برای مشارکت مدنی جهانی تسهیل می‌کند. به بیان دیگر می‌توان گفت توسعه مشارکت مدنی جهانی از طریق توسعه صلاحیت شهروندان جهانی در آموزش عالی به عنوان ابزاری برای دستیابی به توسعه شایستگی می‌باشد (Van Rompay-Bartels & Tuninga, 2023). با توجه به یافته‌های تحقیق در جهت شکل‌گیری شهروندان جهانی در سیستم آموزش عالی، پیشنهاداتی به شرح ذیل ارائه گردیده است:

در ارتباط توسعه شایستگی و مسئولیت اجتماعی سیستم‌های آموزش عالی باید به واسطه توسعه دانش، مهارت و نگرش دانشجویان به تقویت مسئولیت اجتماعی دانشجویان و ایجاد فرصت‌های برابر در برخورداری از آموزش و ممانعت از تبعیض‌های جنسیتی در گسترش برابری و عدالت پردازند. همچنین دانشگاه‌ها می‌توانند از طریق ایجاد فضای مناسب برای برقراری ارتباط دوستانه بین دانشجویان به ترویج همدلی و نوع دوستی در بین آنها پردازند.

در ارتباط توسعه شایستگی و صلاحیت جهانی باید به توسعه خودآگاهی، ارتباطات بین‌فرهنگی و دانش جهانی از طریق برگزاری کارگاه‌ها، کنفرانس‌ها و سمینارها توجه جدی گردد. همچنین دانشگاه‌ها می‌توانند از طریق روابط مستقیم و غیر مستقیم دانشجویان با افراد، بهبود نگرش دانشجویان را تسهیل کنند که این امر در توسعه ارتباطات بین‌فرهنگی آن‌ها نقش موثری دارد.

در ارتباط توسعه شایستگی و مشارکت مدنی جهانی باید به توسعه مشارکت در سازمان‌های مدنی، گفت‌وگوهای سیاسی و فعالیت‌های جهانی توجه شود. اساتید می‌توانند از طریق ایجاد تغییر در روش‌های تدریس سنتی و تبدیل آن‌ها به روش‌های مشارکتی و گروهی و همچنین ایجاد حس اعتماد به نفس در دانشجویان برای انجام فعالیت‌های داوطلبانه، به بهبود دانش مهارت و نگرش دانشجویان کمک کنند که این امر توسعه مشارکت در سازمان‌های مدنی را در پی دارد.

در ارتباط مسئولیت جهانی و مشارکت مدنی جهانی، دانشگاه‌ها می‌توانند از طریق ایجاد فرصت‌های برابر برای آموزش و یادگیری به ترویج برابری و انصاف، همدلی و نوع دوستی در بین دانشجویان کمک کنند که این امر، توسعه گفت‌وگوهای سیاسی، مشارکت در سازمان‌ها و فعالیت مدنی آن‌ها را تسهیل و تسریع می‌بخشد.

در ارتباط صلاحیت جهانی و مشارکت مدنی سیستم‌های آموزش عالی باید از طریق فراهم آوردن فرصتی جهت انجام کارهای گروهی، بهبود ارتباطات بین‌فرهنگی، توسعه خودآگاهی و دانش جهانی را تسهیل می‌کند که این امر به توسعه مشارکت دانشجویان در سازمان‌ها و همچنین بهبود مذاکرات سیاسی آن‌ها کمک می‌کند.

References

- Azizi, L., & Sassen, R. (2023). How universities' social responsibility activities influence students' perceptions of reputation. *Journal of Cleaner Production*, 417, 137963. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.137963>.
- Assis, N., Reysen, S., Gibson, S., & Hendricks, L. (2018). Perception of university responsibility and global citizenship identification. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 8(2), 19-30.

- Awayed-Bishara, M. (2021). Linguistic citizenship in the EFL classroom: Granting the local a voice through English. *TESOL Quarterly*, 55(3), 743-765. <https://doi.org/10.1002/tesq.3009>.
- Bardi, U., & Pereira, C. A. (Eds.). (2022). *Limits and Beyond: 50 Years on from The Limits to Growth, what Did We Learn and What's Next?: a Report to the Club of Rome*. Exapt Press. <https://doi.org/10.1093/ia/iiad085>.
- Bennett, L. B., Aguayo, R. C., & Field, S. L. (2016). At home in the world: Supporting children in human rights, global citizenship, and digital citizenship. *Childhood Education*, 92(3), 189-199. <https://doi.org/10.1080/00094056.2016.1180892>.
- Carabain, C., Keulemans, S., van Gent, M., & Spitz, G. (2012). Mondiaal burgerschap: Van draagvlak naar actieve participatie. Available from: <https://repub.eur.nl/pub/50554/>.
- Castilla-Polo, F., Licerán-Gutiérrez, A., & Ruiz-Rodríguez, M. C. (2023). Best practice learning in cooperative entrepreneurship to engage business students in the SDGs. *Studies in Higher Education*, 1-14. <https://doi.org/10.1080/03075079.2023.2266468>.
- Crawford, E. O., Higgins, H. J., & Hilburn, J. (2020). Using a global competence model in an instructional design course before social studies methods: A developmental approach to global teacher education. *The Journal of Social Studies Research*, 44(4), 367-381. <https://doi.org/10.1016/j.jssr.2020.04.002>.
- D'Adamo, I., & Gastaldi, M. (2023). Perspectives and Challenges on sustainability: Drivers, Opportunities and Policy Implications in universities. *Sustainability*, 15(4), 3564. <https://doi.org/10.3390/su15043564>.
- de la Torre, J. R., & Young, C. B. (2020). Global citizenship and business education, part 2: The role of business schools. *AIB Insights*, 20(1), 1-6. Available from: <https://pdfs.semanticscholar.org/d041/1de107f7b8b2ad56d0c108a8e062316960cf.pdf>.
- Dill, J. S. (2013). *The longings and limits of global citizenship education: The moral pedagogy of schooling in a cosmopolitan age*. Routledge. <https://doi.org/10.1080/00071005.2013.877621>.
- Ebekozien, A., Aigbavboa, C. O., Samsurijan, M. S., Radin Firdaus, R. B., & Rohayati, M. I. (2023). Expanded corporate social responsibility framework: companies' role in improving higher education institutions infrastructure to Sustainable Development Goal 4. *Journal of Facilities Management*. <https://doi.org/10.1108/JFM-11-2022-0120>.
- Ferraris, A., Devalle, A., Ciampi, F., & Couturier, J. (2019). Are global R&D partnerships enough to increase a company's innovation performance? The role of search and integrative capacities. *Technological Forecasting and Social Change*, 149, 119750. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2019.119750>.
- Giannina, R. E. C. H. (2020). PISA PISA 2018 Results (Volume VI): Are students ready to thrive in an interconnected world? Available from: <https://policycommons.net/artifacts/3839702/pisa-pisa-2018-results-volume-vi/4645594/>.
- Gómez, R. L., & Suárez, A. M. (2023). Pedagogical practices and civic knowledge and engagement in Latin America: Multilevel analysis using ICCS data. *Heliyon*. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e21319>.
- Goren, H., & Yemini, M. (2017). Global citizenship education redefined—A systematic review of empirical studies on global citizenship education. *International Journal of Educational Research*, 82, 170-183. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2017.02.004>.
- Han, H., Park, S. C., Kim, J., Jeong, C., Kunii, Y., & Kim, S. (2018). A quantitative analysis of moral exemplars presented in moral education textbooks in Korea and Japan. *Asia Pacific journal of education*, 38(1), 62-77. <https://doi.org/10.1080/02188791.2018.1423950>.
- Jang, G., Schwarzenhal, M., & Juang, L. P. (2023). Adolescents' global competence: A latent profile analysis and exploration of student-, parent-, and school-related predictors of profile membership. *International Journal of Intercultural Relations*, 92, 101729. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2022.10.005>.
- Jang, S., & Ardichvili, A. (2020). Examining the link between corporate social responsibility and human resources: Implications for HRD research and practice. *Human Resource Development Review*, 19(2), 183-211. <https://doi.org/10.1177/1534484320912044>.

- Kang, J. H., Kim, S. Y., Jang, S., & Koh, A. R. (2018). Can college students' global competence be enhanced in the classroom? The impact of cross-and inter-cultural online projects. *Innovations in Education and Teaching International*, 55(6), 683-693. <https://doi.org/10.1080/14703297.2017.1294987>.
- Kidson, P., Odhiambo, G., & Wilson, R. (2019). The International Baccalaureate in Australia: trends and issues. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 49(3), 393-412. <https://doi.org/10.1080/17508489709556294>.
- LaSha Bradley, D. (2012). Incorporating Concepts of Global Citizenry into Student-Centered Academic Advising. In *Transforming Learning Environments: Strategies to Shape the Next Generation* (pp. 65-79). Emerald Group Publishing Limited. [https://doi.org/10.1108/S1479-3660\(2012\)0000016007](https://doi.org/10.1108/S1479-3660(2012)0000016007).
- Leal Filho, W., Shiel, C., Paço, A., Mifsud, M., Ávila, L. V., Brandli, L. L., ... & Caeiro, S. (2019). Sustainable Development Goals and sustainability teaching at universities: Falling behind or getting ahead of the pack?. *Journal of Cleaner Production*, 232, 285-294. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.05.309>.
- LeCompte, K., Blevins, B., & Riggers-Piehl, T. (2020). Developing civic competence through action civics: A longitudinal look at the data. *The Journal of Social Studies Research*, 44(1), 127-137. <https://doi.org/10.1016/j.jssr.2019.03.002>.
- Leeman, Y., Nieveen, N., de Beer, F., & Van der Steen, J. (2020). Teachers as curriculum-makers: the case of citizenship education in Dutch schools. *The Curriculum Journal*, 31(3), 495-516. <https://doi.org/10.1002/curj.21>.
- Levin, I., & Mamlok, D. (2021). Culture and society in the digital age. *Information*, 12(2), 68. <https://doi.org/10.3390/info12020068>.
- Li, Y. (2013). Cultivating student global competence: A pilot experimental study. *Decision Sciences Journal of Innovative Education*, 11(1), 125-143. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4609.2012.00371.x>.
- Li, X., He, E., & Zhao, X. (2024). An empirical study of the effects of social-emotional competence on Chinese college students' interpersonal relationship circles from a relational theory perspective. *Learning, Culture and Social Interaction*, 47, 100824. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2024.100824>.
- Liu, Y., Yin, Y., & Wu, R. (2020). Measuring graduate students' global competence: Instrument development and an empirical study with a Chinese sample. *Studies in Educational Evaluation*, 67, 100915. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2020.100915>.
- Lombardo, T. J. (2015). Making urban citizens: Civility and civic virtue in the modern metropolis. 41(1), 143-151. <https://doi.org/10.1177/0096144214551722>.
- MacKenzie, A., Enslin, P., & Hedge, N. (2016). Education for global citizenship in Scotland: Reciprocal partnership or politics of benevolence?. *International Journal of Educational Research*, 77, 128-135. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2016.03.007>.
- Manolis, E. N., & Manoli, E. N. (2021). Raising awareness of the sustainable development goals through ecological projects in higher education. *Journal of Cleaner Production*, 279, 123614. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.123614>.
- Morais, D. B., & Ogden, A. C. (2011). Initial development and validation of the global citizenship scale. *Journal of studies in international education*, 15(5), 445-466. <https://doi.org/10.1177/1028315310375308>.
- OECD., K. (2018). *OECD science, technology and innovation outlook 2018*. Paris: OECD publishing. https://doi.org/10.1787/sti_in_outlook-2016-en.
- Osagie, E. R., Wesselink, R., Runhaar, P., & Mulder, M. (2018). Unraveling the competence development of corporate social responsibility leaders: The importance of peer learning, learning goal orientation, and learning climate. *Journal of Business Ethics*, 151, 891-906. <https://doi.org/10.1007/s10551-017-3638-8>.
- Parthasarathy, B., Dey, S., & Gupta, P. (2021). Overcoming wicked problems and institutional voids for social innovation: University-NGO partnerships in the Global South. *Technological Forecasting and Social Change*, 173, 121104. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.121104>.

- Pinto, S. (2018). Intercultural competence in higher education: academics' perspectives. *On the Horizon*, 26(2), 137-147. <https://doi.org/10.1108/OTH-02-2018-0011>.
- Popov, V., Brinkman, D., & van Oudenhoven, J. P. (2017). Becoming globally competent through student mobility. *Competence-based vocational and professional education: Bridging the worlds of work and education*, 1007-1028. https://doi.org/10.1007/978-3-319-41713-4_47.
- Rahimi Kalor, H, Ghasemi Hamdani, I, & Ebrahimi Kharajo, V. (2023). Analyzing the moderating role of participatory management in the relationship between the dark triangle of personality and organizational citizenship behavior of Mohaghegh Ardabili University employees. *Education management and perspective quarterly*. 5(2), 1-23. <https://doi.org/10.22034/jmep.2023.390158.1175>. (in Persian)
- Rasouli, M., Tari, G., & Baghaei, H. (2024). Antecedents and consequences of professional competence of school administrators with emphasis on environmental sustainability and sustainable development. *Education management and perspective quarterly*. 6(2), 1-25. <https://doi.org/10.22034/jmep.2024.449993.1344>. (in Persian)
- Reiche, B. S., Bird, A., Mendenhall, M. E., & Osland, J. (2015). The conceptual basis for a global leadership typology. In *Academy of Management Meeting*. <https://doi.org/10.5465/ambpp.2015.10907abstract>.
- Rezaee, A., Saadatmand, Z., & Rahmani, J. (2022). Perspectives and Challenges of Global Citizenship Education in the Iran Primary School Curriculum: Analysis Based on an Islamic Republic Context. *Iranian Journal of Comparative Education*, 5(1), 1789-1812. <https://doi.org/10.22034/ijce.2022.304306.1348>. (in Persian)
- Ruiz-Jimenez, M. C., Martinez-Jimenez, R., Liceran-Gutierrez, A., & Garcia-Marti, E. (2022). Students' attitude: Key to understanding the improvement of their academic RESULTS in a flipped classroom environment. *The International Journal of Management Education*, 20(2), 100635. <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2022.100635>.
- Sakamoto, F. (2022). Global competence in Japan: What do students really need?. *International Journal of Intercultural Relations*, 91, 216-228. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2022.10.006>.
- Sasaki, T., & Horng, C. Y. (2023). Exploratory study about achievements and issues of university social responsibility—"USR" as a dynamic process. *International Journal of Educational Development*, 102, 102869. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2023.102869>.
- Saud, M., Ida, R., Mashud, M., Yousaf, F. N., & Ashfaq, A. (2023). Cultural dynamics of digital space: Democracy, civic engagement and youth participation in virtual spheres. *International Journal of Intercultural Relations*, 97, 101904. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2023.101904>.
- Sun, L. (2023). Pedagogies of discomfort and empathy in foreign language education: Fostering EFL learners' critical global thinking through literature and art. *Thinking Skills and Creativity*, 50, 101411. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2023.101411>.
- Tarman, B., & Kilinc, E. (2023). Predicting high school students' global civic engagement: A multiple regression analysis. *The Journal of Social Studies Research*, 47(1), 56-63. <https://doi.org/10.1016/j.jssr.2022.02.001>.
- Tye, K. A. (2014). Global education: A worldwide movement. An update. *Policy Futures in Education*, 12(7), 855-871. <https://doi.org/10.2304/pfie.2014.12.7.855>.
- Udvari, B., & Vizi, N. (2023). Employing the flipped classroom to raise the global citizenship competences of economics students to a global issue. *The International Journal of Management Education*, 21(1), 100736. <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2022.100736>.
- Van Rompay-Bartels, I., & Tuninga, R. S. (2023). Toward a model of global citizenship in business education. *Journal of Transnational Management*, 28(1-2), 5-34. <https://doi.org/10.1080/15475778.2023.2223096>.
- Walsh, G., & Bartikowski, B. (2013). Exploring corporate ability and social responsibility associations as antecedents of customer satisfaction cross-culturally. *Journal of business research*, 66(8), 989-995. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2011.12.022>.
- Wang, X., Young, G. W., Plechatá, A., Mc Guckin, C., & Makransky, G. (2023). Utilizing virtual reality to assist social competence education and social support for children from under-represented

- backgrounds. *Computers & Education*, 201, 104815. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2023.104815>.
- Wu, X. (2023). Fostering Chinese preservice teachers' global competence through inquiry learning in globalised educational contexts. *Teaching and Teacher Education*, 122, 103961. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2022.103961>.
- Wu, X., & Tarc, P. (2021). Chinese international students in a Canadian private secondary school: becoming flexible citizens?. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 51(6), 901-919. <https://doi.org/10.1080/03057925.2019.1684242>.
- Yemini, M., Goren, H., & Maxwell, C. (2018). Global citizenship education in the era of mobility, conflict and globalisation. *British Journal of Educational Studies*, 66(4), 423-432. <https://doi.org/10.1080/00071005.2018.1533103>.
- Zakariya, Y. F. (2021). Undergraduate students' performance in mathematics: Individual and combined effects of approaches to learning, self-efficacy, and prior mathematics knowledge. University of Agder. Available from: <https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/handle/11250/2737867>.
- ZHAO, X., YU, E., & ZHANG, S. (2018). Intercultural Competence in Higher Education. *The Journal of Educational Thought (JET)/Revue de la Pensée Éducative*, 51(3), 261-280. Available from: <https://www.jstor.org/stable/26873073>.

